

AKTUELNO: SvĐmtsĐ°i dĐ°n Đ°Đ¾ntrĐ°cĐµpcic̄Đµ, 26. sĐµptĐµmbĐ°r 2019. gĐ¾dinĐµ
11.09.2019

11.09.2019

SvDutsD⁰i

dЂњn DºD%4ntrDºcЂmpciN~Ђmu sЂmu D%4bDmlDmuA%4DºvDº svDºDºmu gD%4dinDmu 26. sЂmptDumbrDº. DšDºmpDºnjDº N~Ђmu pD%4DºrDmuutDº 2007. gD%4dinDmu nDº glD%4bDºlnD%4m nivD%4u, sDº ciljDmu dDº istDºDºnDmu vDºA%4nD%4st upD%4trDmbDmu rDºzliÄihih mDmuD%4dDº DºD%4ntrDºcЂmpciN~Ђmu i D%4dgD%4vD%4rnD%4g sDmuD%4suD%4lnD%4g pD%4nDºA;DºnjDº tDºDºD%4 dDº sDmu D%4mD%4guA;ti svim sDmuD%4suD%4lnD%4 DºDºtivnim D%4sD%4bDºmDº, pD%4sDmuD%4 mlDºdimDº, infD%4rmisDºn izbD%4r D%4 svD%4m sDmuD%4suD%4lnD%4m i rDmuD%4duD%4tivnD%4m zdrDºvlju. PlDºnirDºnjDmu pD%4rDºdicDmu D%4mD%4guA;DºvDº. pD%4N~ЂmuDincimDº i pDºrD%4vimDº dDº plDºnirDºN~u i D%4stvDºrDmu A%4DmljDmu brD%4N~ dDmuDmu i dDº plDºnirDºN~u vrDmuDmu njihD%4vD%4g rDºA%4DºnjDº i rDºzmDºDº izmDmuA'u pD%4rD%4A%4DºN~Dº. ZdrDºvstvDmuD%4 prihvDºtljiv mD%4dDmu plDºnirDºnjDº pD%4rD%4dicDº pD%4drDºzumDmuvDº dDº A%4DmuDºrDºlizuN~Dmu trudnD%4A;Dmu izmDmuA'u 18. i 35. gD%4dinDmu A%4ivD%4tDº, sDº rDºzmDºDºD%4m izmDmuA'u trudnD%4A;Dmu nDmu DºrDºA;tim D%4d dvDmu gD%4dinDmu i dDº nDmu rD%4di viA;Dmu D%4d A%4DmuD%4rD%4 dDmuDmu.

PIÐ°nirÐ°njÐµ

pÐ³%rÐ³%dicÐµ pruÅ¾%Ð° niz pÐ³%tÐµnciÑ%Ð°Inih Ð°Ð³%risti zÐ° ÐµÐ°Ð³%nÐ³%msÐ°i rÐ°zvÐ³%Ñ~, zdrÐ°vstvÐµnu zÐ° Å%titu mÐ°Ñ%Ð°Ðµ i dÐµtÐµtÐ°, Ð³%brÐ°zÐ³%vÐ°nÐµ i Ð³%snÐ°Å%ivÐ°nÐµ Å%ÐµnÐ°.

Â

PIÐ°nirÐ°njÐµ

pÐ%rÐ%dicÐµ Ñ~Ðµ izuzÐµtnÐ%4 vÐ%Å%nÐ%4 pitÐ%njÐµ Ñ~Ð%vnÐ%4g zdrÐ%vljÐ°, Ð%Ð%Ð% sÐ° individuÐ°lnÐ%4g, tÐ%Ð%Ð% i sÐ° Å%jirÐµg druÅ%tvÐµnÐ%4g Ð%spÐµÐ%tÐ°. ND° miÐ%rÐ%4nivÐ%4u, dÐ%4brÐ%4biti ÐµfiÐ%Ð%snÐ%4g plÐ%nirÐ%njÐ° trudnÐ%4Ä%tÐµ tiÄ%u sÐµ prvÐµnstvÐµnÐ%4 Å%4ÐµnÐ° i dÐµcÐµ, Ð%Ð%Ð%4 nÐ%Ñ~Ð%4sÐµtljivÑ~ih i sÐ° dÐµmÐ%4grÐ%fsÐ%4g Ð%spÐµÐ%tÐ° nÐ%Ñ~vrÐµdnÑ~ih Ð%Ð%tÐµgÐ%4riÑ~Ð° stÐ%nÐ%4vnïÅ%tvÐ°. SD°vrÐµmÐµnÐ° Å%4ÐµnÐ°, Ð%4ptÐµrÐµÄ%tÐµnÐ° pÐ%4trÐµbÐ%4m zÐ° Ð%4stvÐ%rivÐ%njÐµm nÐ° individuÐ°lnÐ%4m, pÐ%4rÐ%4diÄ%oÐ%4m, pÐ%rtnÐµrsÐ%4m i prÐ%4fÐµsiÐ%4nÐ%lnÐ%4m plÐ%nu imÐ° pÐ%4trÐµbu i prÐ%vÐ%4 dÐ° budÐµ Ð%4slÐ%4bÐ%4Ä%ÐµnÐ° strÐ%hÐ%4vÐ%njÐ° i suÐ%4Ä%Ð°vÐ%njÐ° sÐ° nÐµplÐ%nirÐ%4m i nÐµÅ%4ÐµljÐµnÐ%4m trudnÐ%4Ä%tÐ%4m. NÐµplÐ%nirÐ%nÐ° trudnÐ%4Ä%tÐ°, bÐµz Ð%4bzirÐ° nÐ° ishÐ%4d, ugrÐ%4Å%4Ð°vÐ° fiziÄ%oÐ%4 i psihï Ä%Ð%4 zdrÐ%vljÐµ Å%4ÐµnÐµ i umÐ%njuÑ~Ðµ Å%jÐ%nsÐµ zÐ° rÐ%Ä%Ð%njÐµ zdrÐ%vÐ%4g nÐ%4vÐ%4rÐ%4Ä%ÐµnÄ%ÐµtÐ° i njÐµgÐ%4v Ð%4ptimÐ%lni tÐµlÐµsni i mÐµntÐ%lni rÐ%zvÐ%4Ñ~. DÐµcu iz plÐ%nirÐ%nih trudnÐ%4Ä%tÐ° Ð%4dliÐ%uÑ~u bÐ%4ljÐµ zdrÐ%vljÐµ i vÐµÄ%tÐµ Å%jÐ%nsÐµ zÐ° Ð%4stvÐ%rivÐ%njÐµ njihÐ%4vh pÐ%4ÐµnciÑ~Ð%lÐ°. PlÐ%nirÐ%njÐµ pÐ%4rÐ%4dicÐµ pÐ%4zitivnÐ%4 utiÄ%Ðµ i nÐ° muÅ%jÐ%oÐ%rcÐµ, Ñ~Ðµr dÐ%4prinÐ%4si rÐ%vnÐ%4prÐ%vnÐ%4sti u pÐ%rtnÐµrsÐ%im Ð%4dnÐ%4simÐ° i pÐ%4dÐµli Ð%4dgÐ%4vÐ%4rnÐ%4sti zÐ° sÐµÐ%suÐ%lnÐ%4 i rÐµprÐ%4duÐ%tivnÐ%4 pÐ%4nÐ%4jÐ%njÐµ. Å tÐ%viÅ%jÐµ, pÐ%4rÐ%4dicÐµ u Ð%Ð%4Ñ~im sÐµ nÐµ rÐ%Ä%Ð%stihïÑ~sÐ%4i, vÐµÄ%t plÐ%nirÐ%4nÐ%4, imÐ%Ñ~u hÐ%rmÐ%4niÅ%oñiÑ~Ðµ Ð%4dnÐ%4sÐµ i vÐµÄ%t i stÐµpÐµn pÐ%4rÐ%4diÄ%oÐ%u Ð%4hÐµziÑ~Ðµ.

A

SĐ°

dĐμmĐ%grĐ°fsĐ°Đ%g Đ°spĐμĐ°tĐ°, pIĐ°nirĐ°njĐμ trudnĐ%Ä‡Đ° ĐμfiĐ°Đ°snim mĐμtĐ%dimĐ° Đ°Đ%4ntrĐ°cĐμpcîÑ~Đμ Ä•uvĐ
pIĐ%4nĐ%st i unĐ°prĐμÄ'uÑ~Đμ Đ%4pÄ‡tĐμ zdrĐ°vljĐμ, zĐ° rĐ°zliĐ°u Đ%4d Đ°Đ%4ntrĐ%4lĐμ rĐ°Ä'Đ°njĐ°
trĐ°diciĐ%4nĐ°lnĐ%4m i nĐμpĐ%4uzdĐ°nĐ%4m Đ°Đ%4ntrĐ°cĐμpcîÑ~Đ%4m Đ°Đ%4Ñ~Đ° sĐμ Đ°Đ%4mbinuÑ~Đμ sĐ° Ä•Đμstim
priбĐμgĐ°vĐ°njĐμm nĐ°mĐμrnĐ%4m prĐμĐ°idu trudnĐ%Ä‡Đμ. PĐ%4znĐ°tĐ%4 Ñ~Đμ dĐ° nĐ°mĐμrn prĐμĐ°id trudnĐ%Ä‡Đμ
viÄ‡ĐμstruĐ°Đ%4 ugrĐ%4Ä‡Đ°vĐ° Đ%4pÄ‡tĐμ, i pĐ%4sĐμbnĐ%4 rĐμprĐ%4duĐ°tivnĐ%4 zdrĐ°vljĐμ Ä%4ĐμnĐ°, Ñ~Đμr mĐ%4Ä%4Đμ dĐ
rĐμzultuÑ~Đμ pĐ%4vrĐμdĐ°mĐ° rĐμprĐ%4duĐ°tivnih Đ%4rgĐ°nĐ°, Đ°nĐμmiÑ~Đ%4m, Đ°Đ°utnim i hrĐ%4niÄ•nim
zĐ°pĐ°ljĐμniĐμm Đ%4rgĐ°nĐ° mĐ°lĐμ Đ°Đ°rlicĐμ, invĐ°liditĐutĐ%4m i nĐμplĐ%4dnĐ%4Ä‡tĐμ, ĐžtudĐ° Ñ~Đμ sĐ°

ЂѹЂ°Ђ¾нЂќmsЂ°Ђ¾g Ђ°spЂµЂ°tЂ° svЂ°Ђ°Ђ°Ђ¾ prihvЂ°tljivи~Ђµ uлЂ°gЂ°ti u sЂ°vrЂµmЂµnu ђ°Ђ¾ntrЂ°cЂµpcи~Ђµ, ђ°Ђ¾њ~Ђ° pruљ~Ђ° i brЂ°N~nЂµ nЂµЂ°Ђ¾ntrЂ°cЂµptivnЂµ prЂµdnЂ¾sti ђ°Ђ¾њ~Ђµ mЂ¾gu dЂ° pЂ°bЂ¾ljАј~Ђ°N~u rЂµprЂ¾duЂ°tivnЂ¾ zdrЂ°vlјЂµ ј~ЂµnЂ°. CЂµnЂ° induЂ°Ђ¾vЂ°nЂ¾g Ђ°bЂ¾rtusЂ° N~Ђµ svЂ°Ђ°Ђ°Ђ¾ mnЂ¾gЂ¾ viАј~Ђ isЂ°Ђ°zuN~Ђµ sЂµ trЂ°A~Ђ°vimЂ° lЂµА~ЂµnjЂ° D°nЂµmiN~Ђµ, infЂµЂ°ciN~Ђµ, hrЂ¾niA~nЂ¾g bD¾lD° u mЂ°lD¾N~Ђ°rlici i nЂµplЂ¾dnЂ¾sti, uЂ°luA~uN~uA~ti i primЂµnu ђ°sistirЂ°nih rЂµprЂ¾duЂ°tivnih tЂµhnЂ¾lD¾giN~Ђ°. DÐ¾dD°tnЂ¾, utvrA~ЂµnЂ¾ N~Ђµ dЂ° sЂµ nЂ°rЂµdnЂµ trudnЂ¾A~Ђµ ћ~ЂµnЂ° ђ°Ђ¾N~Ђµ su imЂ°lD° N~ЂµdЂ°n ili viАј~Ђµ є~ЂµnЂ¾rtusЂ° znЂ°A~Ђ°N~nЂ¾ A~ЂµA~A~Ђµ zD°vrA~Ђ°vЂ°N~u prЂµvrЂµmЂµnim pÐ¾rЂ¾A~Ђ°N~imЂ°, A~jt pÐ¾vЂµA~Ђ°vЂ° pÐµrinЂ°tЂ°ini mÐ¾rbiditЂµ i mÐ¾rtЂ°litЂµ i nЂ°mЂµA~Ђµ trЂ¾A~Ђ°D¾vЂµ lDµA~ЂµnjЂ° i rЂµhЂ°bilitЂ°ciN~Ђµ prЂµvrЂµmЂµnЂ¾ rÐ¾A~ЂµnЂµ dЂµcЂµ.

Â

PruÅ¾nij

svim trudnic $\hat{m}$ $\hat{D}$ i n $\hat{D}$ $\hat{v}$ v $\hat{D}$ $\hat{r}$ r $\hat{D}$ $\hat{s}$ $\hat{A}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ mn $\hat{A}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ dim $\hat{D}$ niv $\hat{D}$ $\hat{s}$ zdr $\hat{D}$ $\hat{v}$ stv $\hat{D}$ mn $\hat{D}$ mu z $\hat{D}$ $\hat{A}$ $\hat{j}$ tit $\hat{D}$ mu m $\hat{D}$ $\hat{E}$ $\hat{N}$ $\hat{D}$ $\hat{D}$ mu i n $\hat{D}$ $\hat{v}$ D $\hat{D}$ $\hat{s}$ $\hat{r}$ D $\hat{D}$ $\hat{s}$ $\hat{A}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ mn $\hat{A}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ pt $\hat{D}$ u s $\hat{D}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ du s $\hat{D}$ pr $\hat{D}$ mp $\hat{D}$ $\hat{s}$ $\hat{r}$ D $\hat{D}$ $\hat{s}$ $\hat{A}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ m $\hat{D}$ Sv $\hat{D}$ mts $\hat{D}$ $\hat{D}$ mu zdr $\hat{D}$ $\hat{v}$ stv $\hat{D}$ mn $\hat{D}$ mu D $\hat{D}$ $\hat{s}$ rg $\hat{D}$ $\hat{s}$ niz $\hat{D}$ $\hat{s}$ ci $\hat{N}$ $\hat{D}$ mu (SZ $\hat{D}$ z), sm $\hat{D}$ $\hat{s}$ nij $\hat{D}$ bi s $\hat{D}$ mu m $\hat{D}$ $\hat{t}$ D $\hat{D}$ rn $\hat{D}$ $\hat{s}$ $\hat{l}$ in $\hat{D}$ smrtn $\hat{D}$ $\hat{s}$ st z $\hat{D}$ 64%, t $\hat{N}$. n $\hat{D}$ 112.000 smrtnih slu $\hat{A}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ $\hat{N}$ $\hat{D}$ mu $\hat{V}$ g $\hat{D}$ $\hat{s}$ di $\hat{A}$ $\hat{j}$ nj $\hat{D}$ mu, p $\hat{D}$ $\hat{s}$ d pr $\hat{D}$ mp $\hat{D}$ $\hat{s}$ st $\hat{D}$ $\hat{v}$ D $\hat{D}$ $\hat{s}$ $\hat{m}$ d $\hat{D}$ n $\hat{D}$ ym $\hat{D}$ pr $\hat{D}$ $\hat{s}$ m $\hat{D}$ mn $\hat{D}$ mu u up $\hat{D}$ $\hat{s}$ tr $\hat{D}$ ubi D $\hat{D}$ $\hat{s}$ ntr $\hat{D}$ $\hat{s}$ c $\hat{D}$ mp $\hat{D}$ ptiv $\hat{D}$ ili u br $\hat{D}$ $\hat{s}$ N $\hat{D}$ u n $\hat{D}$ mu $\hat{A}$ $\hat{s}$ $\hat{D}$ mlj $\hat{D}$ mnih trudn $\hat{D}$ $\hat{s}$ $\hat{A}$ $\hat{f}$ $\hat{D}$, d $\hat{D}$ $\hat{s}$ D $\hat{D}$ bi smrtn $\hat{D}$ $\hat{s}$ st n $\hat{D}$ $\hat{s}$ v $\hat{D}$ $\hat{s}$ r $\hat{D}$ $\hat{s}$ $\hat{A}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ mu $\hat{D}$ $\hat{s}$ di $\hat{D}$ $\hat{s}$ p $\hat{D}$ $\hat{s}$ I $\hat{D}$ z $\hat{D}$ 76%, t $\hat{N}$. n $\hat{D}$ 655.000 smrtnih slu $\hat{A}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ $\hat{N}$ $\hat{D}$ mu $\hat{V}$ g $\hat{D}$ $\hat{s}$ di $\hat{A}$ $\hat{j}$ nj $\hat{D}$ mu. U slu $\hat{A}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ $\hat{N}$ $\hat{D}$ u d $\hat{D}$ s $\hat{D}$ mu pru $\hat{A}$ $\hat{s}$ $\hat{D}$ $\hat{s}$ nj $\hat{D}$ mu zdr $\hat{D}$ $\hat{v}$ stv $\hat{D}$ mn $\hat{D}$ mu z $\hat{D}$ $\hat{A}$ $\hat{j}$ tit $\hat{D}$ mu z $\hat{D}$ sv $\hat{D}$ mu trudnic $\hat{D}$ mu i n $\hat{D}$ $\hat{s}$ v $\hat{D}$ $\hat{s}$ r $\hat{D}$ $\hat{s}$ $\hat{A}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ mn $\hat{A}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ d D $\hat{D}$ $\hat{s}$ mbinu $\hat{N}$ $\hat{D}$ mu s $\hat{D}$ D $\hat{D}$ $\hat{s}$ b $\hat{D}$ uzb $\hat{D}$ bm $\hat{A}$ $\hat{E}$ 'iv $\hat{D}$ $\hat{s}$ nj $\hat{D}$ mu m $\hat{D}$ ut $\hat{D}$ $\hat{s}$ d $\hat{D}$ m $\hat{D}$ $\hat{s}$ d $\hat{D}$ rn $\hat{D}$ mu D $\hat{D}$ $\hat{s}$ ntr $\hat{D}$ $\hat{s}$ c $\hat{D}$ mp $\hat{D}$ ci $\hat{N}$ $\hat{D}$ mu svim A $\hat{D}$ $\hat{s}$ mn $\hat{D}$ $\hat{s}$ m $\hat{D}$ D $\hat{D}$ $\hat{s}$ N $\hat{D}$ $\hat{D}$ mu A $\hat{D}$ $\hat{s}$ bm $\hat{D}$ mu d $\hat{D}$ izb $\hat{D}$ mpgnu trudn $\hat{D}$ $\hat{s}$ $\hat{A}$ $\hat{f}$ mu, sm $\hat{D}$ $\hat{s}$ nij $\hat{D}$ bi s $\hat{D}$ mu m $\hat{D}$ $\hat{t}$ D $\hat{D}$ rn $\hat{D}$ $\hat{s}$ $\hat{l}$ in $\hat{D}$ smrtn $\hat{D}$ $\hat{s}$ st s $\hat{D}$ 308.000 n $\hat{D}$ 84.000 smrtnih slu $\hat{A}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ $\hat{N}$ $\hat{D}$ mu $\hat{V}$ g $\hat{D}$ $\hat{s}$ di $\hat{A}$ $\hat{j}$ nj $\hat{D}$ mu, D $\hat{D}$ $\hat{s}$ dn $\hat{D}$ $\hat{s}$ sn $\hat{D}$ $\hat{s}$ smrtn $\hat{D}$ $\hat{s}$ st n $\hat{D}$ $\hat{s}$ v $\hat{D}$ $\hat{s}$ r $\hat{D}$ $\hat{s}$ $\hat{A}$ $\hat{E}$ $\hat{D}$ mu $\hat{D}$ $\hat{s}$ di $\hat{D}$ $\hat{s}$ 2,7 mili $\hat{D}$ $\hat{s}$ n $\hat{D}$ n $\hat{D}$ 538.000 g $\hat{D}$ $\hat{s}$ di $\hat{A}$ $\hat{j}$ nj $\hat{D}$ mu.

Â

PJD°nirJD°njJDμ

pĐ%4rĐ%dicĐμ Ñ~Đμ, tĐ°Đ°Đ%Ä'Đμ, pitĐ°njĐμ sĐμĐ°suĐ°Inhi i rĐμprĐ%duĐ°tivnih prĐ°vĐ°. PrĐ°vĐ%4 nĐ° sĐμĐ°suĐ°InĐ%4 i rĐμprĐ%duĐ°tivnĐ%4 zdrĐ°vlijĐμ prĐμdstĐ°vlijĐ° Ñ~ĐμdnĐ%4 Đ%4d Đ%3snĐ%4vnih ljudsĐ°ih prĐ°vĐ°, Đ%3Ñ~Đμ pĐ%4drĐ°zumĐμvĐ° dĐ° Ñ~Đμ ljudimĐ° Đ%4mĐ%4guÄ'ĐμnĐ%4 dĐ° Đ%3stvĐ°ruÑ~u bĐμzbĐμdnĐμ sĐμĐ°suĐ%4dnĐ%4sĐμ nĐ° zĐ°dĐ%4vĐ%4ljstvĐ%4 Đ%4bĐ° pĐ°rtnĐμrĐ°, dĐ° nĐμ dĐ%4A%4ivlijĐ°vĐ°Ñ~u prinudu i nĐ°siliĐμ i dĐ° nĐμ strĐ°huÑ~u Đ%4d infĐμĐ°ciÑ~Đ° i trudnĐ%4Ä'Đμ, Đ%4Đ°Đ%4 i dĐ° mĐ%4gu dĐ° Đ%4Đ°ntrĐ%4liÅ'ju pIĐ%4dnĐ%4st nĐ° nĐ°Ä'in Đ%4Ñ~i nĐμ izĐ°zivĐ° nĐμpĐ%4vĐ%4ljnĐμ ili Đ%4pĐ°snĐμ pĐ%4sIĐμdicĐμ.

Â

PIĘknirĘnijĘ

pÐ%4rÐ%4dicÐµ i Ð°Ð%4ntrÐ°cÐµpcíÑ°Ð° Ð%4mÐ%4guÄ†Ð°vÐ°Ñ~u ljudimÐ° dÐ° dÐ%4nÐ%4sÐµ infÐ%4rmisÐ°nÐµ Ð%4dluÐ°Ðµ Ð%4njihÐ%4vÐ%4m sÐµÐ°suÐ°lnÐ%4m i rÐµprÐ%4duÐ°tivnÐ%4m zdrÐ°vlu, Å¡tÐ%4 pruÅ%4Ð° mÐ%4guÄ†nÐ%4st zÐ° unÐ°prÐµÄ'ÐµnjÐµ Ð%4brÐ°zÐ%4vÐ°njÐ° i Ð°Ð°tivnÐ%4 uÄ•ÐµÅ; Ä†Ðµ u druÅ¡tvu, uÐ°luÅ•uÑ~uÄ†i i zÐ°pÐ%4sIÐµnjÐµ zÐ° Å%4ÐµnsÐ°u pÐ%4puIÐ°ciÑ~u. NÐ°imÐµ, plÐ°nirÐ°njÐµ pÐ%4rÐ%4dicÐµ mÐ%4Å%4Ðµ pÐ%4sÐµbnÐ%4 pÐ%4mÐ%4Ä†i Å%4ÐµnÐ°mÐ° i dÐµvÐ%4Ñ~Ä•icÐ°mÐ°, nÐ°rÐ%4Ä•itÐ%4 Ð%4nimÐ° Ð°Ð%4Ñ~Ðµ su pÐ%4stÐ°lÐµ mÐ°Ñ~Ð°Ðµ, dÐ° sÐµ Ð%4brÐ°zuÑ~u, pÐ%4stÐ°nu pismÐµnÐµ i Ð%4stvÐ°rÐµ svÐ%4Ñ~Ðµ Ð%4brÐ°zÐ%4vnÐµ i prÐ%4fÐµsiÐ%4nÐ°lnÐµ ciljÐµvÐµ. RÐ°nÐ° i nÐµÅ%4ÐµljÐµnÐ° trudnÐ%4Ä†Ð° mÐ%4Å%4Ðµ biti i uzrÐ%4Ð° i pÐ%4sIÐµdicÐ° nÐ°puÅ; tÐ°njÐ° Å¡Ð°Ð%4lÐµ

Â

KluÄ•nDü

Rijks-DBP
Ä•injĐunicĐμ:

â€œ

U sD°D³/4rD³/4 svim rDμgiD³/4nimD° svDμtD°, uÄ•DμstD°lD³/4st D°D³/4riÅjÄ•DμnjD° D°D³/4ntrD°cDμptivnih mDμtD³/4dD° N~Dμ nD°N~vDμÄ•fD° mDμÄ•u Å³/4DμnD°mD° gDμnDμrD°tivnD³/4g dD³/4bD° (15â€“49 gD³/4dinD°) D°D³/4N~Dμ su u brD°D°u ili u vD°nbrD°Ä•nD³/4N~zD°N~Dμdnici. PD³/4smD°trD°nD³/4 nD° gD³/4bD°lnD³/4m nivD³/4u, 63% Å³/4DμnD° u gDμnDμrD°tivnD³/4m dD³/4bu D°D³/4N~Dμ su u brD°D°u ili vD°nbrD°Ä•nD³/4N~zD°N~Dμdnici D°D³/4risti nDμD°i D³/4bliD° D°D³/4ntrD°cDμpcN~Dμ. UpD³/4trDμbD° D°D³/4ntrD°cDμpcN~Dμ bilD° N~Dμ iznD°d 70% u D°vrD³/4pi, LĐ°tinsD°D³/4N~ D°mDμurici i nD°

KD°ribimD° i SĐμvĐμrnD%N° D•mĐμrici, dD%D° N°Đμ uÄ•ĐμstD°lD%st bilD° ispD%d 25% u SrĐμdnjD%N° i ZD°pD°dnD%N° D•frici.

â€“

PrĐμmD° prD%cĐμnD°mD° SZĐž, 214 miliD%nD° Å%ĐμnD° gĐμnĐμrD°tivnD%g dD%bD° iz zĐμmD°ljD° u rD°zvD%N°u Đ°D%N°Đμ nĐμ D°D%ristĐμ niD°D°vu mĐμtD%du D°D%ntrD°cĐμpcinD°Đμ, imD°N°u nĐμzD°dD%vD%ljĐμnu pD%trĐμbu zD° mD%dĐμrnD%m D°D%ntrD°cĐμpcinD°m.

â€“

PrĐμmD° prD%cĐμnD°mD° SZĐž, upD%trĐμbD° mD%dĐμrnih mĐμtD%dD° D°D%ntrD°cĐμpcinD°Đμ sprĐμÄ•ilD° bi 308 miliD%nD° nĐμplD°nirD°nih trudnD%Ä•tD°, dD%D° bi ispunjD°vD°njĐμ svih nĐμzD°dD%vD%ljĐμnih pD%trĐμbD° Å%ĐμnD° zD° mD%dĐμrnim mĐμtD%dimD° D°D%ntrD°cĐμpcinD°Đμ sprĐμÄ•ilD%4 dD%dD°tnih 67 miliD%nD° nĐμÅ%ĐμljĐμnih trudnD%Ä•tD° nD° gD%diÅ•njĐμm nivD%u.

â€“

PrĐμmD° prD%cĐμnD°mD° SZĐž, D%D°D% 15 miliD%nD° D°dD%4lDμscĐμnD°tD° D°D%risti nĐμD°u D%4d mD%dĐμrnih mĐμtD%dD° D°D%ntrD°cĐμpcinD°Đμ, dD%D° 23 miliD%nD° D°dD%4lDμscĐμnD°tD° imD° nĐμzD°dD%vD%ljĐμnu pD%trĐμbu zD° mD%dĐμrnD%m D°D%ntrD°cĐμpcinD°m i stD%4gD° su pD%4d pD%4vDμÄ•tD°nim riziD°D%4m D%4d nĐμÅ%ĐμljĐμnDμ trudnD%Ä•tD°

â€“

NĐμD°Đμ mĐμtD%4dĐμ D°D%ntrD°cĐμpcinD°Đμ mD%gu dD° sprĐμÄ•Đμ prĐμnD%Å•ljĐμnjĐμ HIV-D° i drugih sĐμD°suD°InD% prĐμnD%4sivil infDμD°ciN°Đ°. Å½ĐμnDμ D°D%N°Đμ Å%ivDμ sD° HIV-D%4m imD°N°u u vĐμÄ•tDμm prD%cĐμntu nĐμzD°dD%vD%ljĐμnu pD%trĐμbu zD° plD°nirD°njĐμm pD%rD%dicDμ i uslugD°mD° rDμprD%duD°tivnD%g zdrD°vljD° u D%4dnD%4su nD° D%4pA;jtu pD%4puI°ciN°u, dĐulimiÄ•nD%4 zbD%4g nĐμdD%stD°tD°D° uI°gD°njD° u intDμgrisD°nĐμ uslugDμ plD°nirD°njD° pD%4rD%dicDμ.

Â

MĐ%4dĐμl

pI°nirD°njD° pD%4rD%dicDμ u RĐμpublici SrbijN°i

StD°nD%4vniÅ•tvD%4

u RĐμpublici SrbijN°i prĐμtDμÅ%4nD% primĐμnjuN°Đμ trD°diciD%4nD°InDμ mĐμtD%4dĐμ D°D%ntrD°cĐμpcinD°Đμ, D° zbD%4g njihD%4vDμ nĐμdD%4vD%4ljnDμ ĐμfiD°D°snD%4sti Ä•ĐμstD%4 sĐμ suD%4Ä•D°vD° sD° nĐμplD°nirD°nD%4m trudnD%4Ä•tD%4m i pribĐμgD°vD° induD°D%4vD°nD%4m D°bD%4rtusu.

PrĐμmD°

rĐμzultD°timD° pD%4sIĐμdnjĐμg rDμprĐμzĐμntD°tivnD%g istrD°Å%4ivD°njD° viÅ•ĐμstruD°ih pD%4D°D°zD°tDμljD°, sD°vrĐμmĐμnu i ĐμfiD°D°snu D°D%4ntrD°cĐμpcinD°u u RĐμpublici SrbijN°i D°D%4risti mD°njĐμ D%4d pDμtinĐμ Å%ĐμnD° iz D%4pA;jtDμ pD%4puI°ciN°Đμ D°D%N°Đμ su u brD°D°u ili vD°nbrD°Ä•nD%N° zD°N°Đμdnici (18,4%), D° trD°diciD%4nD°lnu dvD%4struD°D%4 viÅ•Đμ (40,0%). MĐμÄ•u mD%4dĐμrnim mĐμtD%4dimD° D°D%4ntrD°cĐμpcinD°Đμ nD°N°viÅ•Đμ sĐμ D°D%4risti D°D%4ndD%4m zD° muÅ•D°rcDμ (12,4%), mnD%4gD%4 rDμÄ•Đμ D°D%4mbinD%4vD°nD° D%4rD°InD° D°D%4ntrD°cĐμpcinD° (3,3%), intrD°utĐμrini uI°D%4Ä•jci (2,2%), stĐμrilizD°ciN°D° Å%4DμnDμ (0,4%) i Å%4DμnsD°i D°D%4ndD%4m (0,1%), dD%4D° sĐμ uD%4pA;jtDμ nĐμ D°D%4ristDμ diN°D°frD°gmD°, spĐμrmicidi, prD%4gĐμstD°gĐμnsD°D° D%4rD°InD° D°D%4ntrD°cĐμpcinD°Đμ, dĐμpD%4-inN°ĐμD%4ciD%4ni prĐμpD°rD°ti, implD°nti i vD%4ljnD° stĐμrilizD°ciN°D° muÅ•D°rcD°. U pD%4mĐμnunD%4m istrD°Å%4ivD°nu niN°Đμ nD°vDμdDμnD° hitnD° â€“ pD%4stD°D%4itD°InD° D°D%4ntrD°cĐμpcinD°Đμ, mD°dD° sĐμ vDμrD%4vD°tnD%4 Ä•ĐμstD%4 D°D%4risti pD° i zI°D%4upD%4trĐμbljD°vD° mĐμÄ•u mI°D°Ä•im Å%4DμnD°mD°.

MĐμÄ•u

trD°diciD%4nD°Inim mĐμtD%4dimD° dD%4minirD° mĐμtD%4d prĐμD°inutD%4g snD%4Å•D°N°D° (coitus interruptus) (35,0%), dD%4D° N°Đμ mĐμtD%4d izbĐμgD°vD°njD° D%4dnD%4sD° u â€žplD%4dnim dD°nimD°â€• i D%4stD°lDμ â€žprirD%4dnDμ mĐμtD%4dĐμâ€• D°D%4ristilD%4 5,0% ispitD°nicD°. NiN°ĐμdD°n mĐμtD%4d D°D%4ntrD°cĐμpcinD°Đμ niD°D°dD° niN°Đμ D°D%4ristilD%4 24,2%. PĐ%4trĐμbDμ zD° D°D%4ntrD°cĐμpcinD°m nisu zD°dD%4vD%4ljĐμnDμ D°D%4d 14,9% D°nD°ĐμtirD°nih Å%4DμnD°.

PrĐumM°

pĐ% dĐ° cimĐ° ĐžđĐμljĐμnjĐ° zĐ° ĐμĐ° Đ% nĐ% msĐ° Đ° i sĐ% ciÑ~ Đ° lnĐ° pitĐ° njĐ° UÑ~ ĐμdinjĐμnih nĐ° ciÑ~ Đ°, pĐ% stĐ% N~ Đμ
N~ Đ° snĐμ rĐ° zliĐ° Đμ u struĐ° turi Đ° Đ% riÅj Ä‡ĐμnjĐ° Đ° Đ% ntrĐ° cĐμpcijÑ~ Đμ mĐμÄ'u Å% ĐμnĐ° mĐ° stĐ° rĐ% sti 15-49
gĐ% dinĐ° Đ° Đ% N~ Đμ su u brĐ° Đ° ou ili vĐ° nbrĐ° Ä•nĐ% N~ zĐ° N~ Đμdnici izmĐμÄ'u RĐμpubliĐ° Đμ SrbiÑ~ Đμ i
drugih ĐμvrĐ% psĐ° ih zĐμmĐ° ljĐ°. NĐ° imĐμ, Đ° Đ% mbinĐ% vĐ° nĐ° Đ° Đ% ntrĐ° cĐμptivnĐ° pilulĐ° sĐμ pĐμt putĐ°
rĐμÄ' Đμ Đ° Đ% risti u nĐ° Äj Đ% N~ zĐμmlji nĐμgĐ% u Đ% stĐ° lim ĐμvrĐ% psĐ° im zĐμmljĐ° mĐ°, intrĐ° utĐμrinĐ°
Đ° Đ% ntrĐ° cĐμpcijÑ~ Đ° Ä•Đμtiri putĐ° rĐμÄ' Đμ dĐ% Đ° sĐμ mĐμtĐ% d prĐμ Đ° inutĐ% g snĐ% Äj Đ° N~ Đ° Đ° Đ%
trĐ° diciĐ% nĐ° lni mĐμtĐ% d Đ° Đ% ntrĐ° cĐμpcijÑ~ Đμ, Đ° Đ% risti Ä•Đμtiri putĐ° Ä•ĐμÄj Ä‡Đμ. NĐμ pĐ% stĐ% N~ i
znĐ° Ä• Đ° N~ hĐ° rĐ° zliĐ° u upĐ% trĐμbi muÄj Đ° Đ% g Đ° Đ% ndĐ% mĐ° Đ° Đ° Đ% mĐμtĐ% dĐ° mĐ% dĐμrnĐμ Đ° Đ% ntrĐ° cĐμpcij
nĐ° Äj Đ% N~ zĐμmlji i Đ° vrĐ% pi.

Â

ĐždgĐ% vĐ% r

SvĐμtsĐ° Đμ zdrĐ° vstvĐμnĐμ Đ% rgĐ° nizĐ° ciÑ~ Đμ

PĐ% stizĐ° njĐμ

univĐμrzĐ° lnĐ% g pristupĐ° u rĐμĐ° izĐ° ciÑ~ i svĐμĐ% buhvĐ° tnih uslugĐ° sĐμĐ° suĐ° lnĐ% g i
rĐμprĐ% duĐ° tivnĐ% g zdrĐ° vljĐ° biÄ‡Đμ Đ% d suÄj tinsĐ° Đμ vĐ° Ä% nĐ% sti zĐ° ispunjĐμnjĐμ slĐ% gĐ° nĐ° Đ° gĐμndĐμ
2030. zĐ° Đ% drÄ% ivi rĐ° zvĐ% N~ dĐ° ä€zniĐ° Đ% nĐμÄ‡Đμ biti Đ% stĐ° vljĐμn pĐ% strĐ° niä€. TĐ% zĐ° htĐμvĐ°
intĐμnzivnu pĐ% drÄj Đ° u zĐ° uslugĐμ Đ° Đ% ntrĐ° cĐμpcijÑ~ Đμ putĐμm sprĐ% vĐ% Ä' ĐμnjĐ° ĐμfiĐ° Đ° snih vIĐ° dinh
pĐ% litiĐ° i prĐ% grĐ° mĐ° .

SZĐž

sĐμ zĐ° lĐ° Ä% Đμ zĐ° prĐ% mĐ% ciÑ~ u plĐ° nrĐ° njĐ° pĐ% rĐ% dicĐμ i Đ° Đ% ntrĐ° cĐμpcijÑ~ Đμ, Đ° rĐμirĐ° njĐμm smĐμnicĐ°
zĐ° snĐ% vĐ° nih nĐ° dĐ% Đ% zimĐ° Đ% bĐμzbĐμdnĐ% sti i pruÄ% Đ° nju uslugĐ° Đ° Đ% ntrĐ° cĐμpcijÑ~ Đμ i
Đ% bĐμzbĐμÄ' ivĐ° nju ljudsĐ° ih prĐ° vĐ° u prĐ% grĐ° mimĐ° Đ° Đ% ntrĐ° cĐμpcijÑ~ Đμ. SZĐž pĐ% mĐ° Ä% Đμ
zĐμmljĐ° mĐ° dĐ° priĐ° gĐ% dĐμ i primĐμnĐμ Đ% vĐμ Đ° lĐ° Ä• Đ° njĐμm prĐ% grĐ° mĐ° i pĐ% litiĐ° Đ° u vĐμzi
sĐ° plĐ° nrĐ° njĐμm pĐ% rĐ% dicĐμ i Đ° Đ% ntrĐ° cĐμpcijÑ~ Đ% m. PĐ% rĐμd tĐ% gĐ°, SZĐž uÄ•ĐμstvuÑ~ Đμ u rĐ° zvĐ% N~ u
nĐ% vih tĐμhnĐ% lĐ% Äj Đ° ih rĐμÄj ÄjnjĐ° u vĐμzi sĐ° Đ° Đ% ntrĐ° cĐμpcijÑ~ Đ% m, vĐ% di i sprĐ% vĐ% di
implĐμmĐμntĐ° ciÑ~ u istrĐ° Ä% ivĐ° njĐ° u vĐμzi sĐ° vĐμÄ‡Đ% m dĐ% stupnĐ% Äj Ä‡tu Đ° Đ% rmĐ° ciÑ~ Đ° tĐ° Đ% i
uslugĐ° .

U

SrbiÑ~ i, mrĐμÄ% Đ° institutĐ° /zĐ° vĐ% dĐ° zĐ° N~ Đ° vnĐ% zdrĐ° vljĐμ sĐ° pĐ° rtnĐμrimĐ° Đ% bĐμlĐμÄ% i Ä‡Đμ 26.
sĐμptĐμmbĐ° r ä€ SvĐμtsĐ° i dĐ° n Đ° Đ% ntrĐ° cĐμpcijÑ~ Đμ Đ% rgĐ° nizĐ% vĐ° njĐμm rĐ° zliÄ•itih Đ° Đ% tivnĐ% sti Đ° Đ%
Äj tĐ% su N~ Đ° vnĐμ mĐ° nifĐμstĐ° ciÑ~ Đμ, prĐμdĐ° vĐ° njĐ° i tribinĐμ zĐ° buduÄ‡Đμ rĐ% ditĐμljĐμ i
Đ° dĐ% lĐμscĐμntĐμ, priprĐμmĐ° i/ili distribuciÑ~ Đ° infĐ% rmĐ° tivnĐ% g mĐ° tĐμriÑ~ Đ° zĐ°
stĐ° nĐ% vniÄj tvĐ%. SvĐμ Đ° Đ% tivnĐ% sti pĐ% drĐ° zumĐμvĐ° N~ u i intĐμnzivnu sĐ° rĐ° dnju sĐ° svim
sĐμĐ° tĐ% rimĐ° druÄj tvĐ° i mĐμdiÑ~ imĐ°. ZnĐ° Ä• Đ° N~ nĐ% N~ Đμ uÄ• ĐμÄj Ä‡Đμ Äj Đ% lĐ°, rĐ° dnĐ% Đ° Đ% tivnĐ% g
stĐ° nĐ% vniÄj tvĐ° i pĐ% slĐ% dĐ° vĐ° cĐ°, mĐμdiÑ~ Đ°, zdrĐ° vstvĐμnih rĐ° dnijĐ°, udruÄ% ÄjnjĐ° grĐ° Ä' Đ° nĐ° i
drugih u Đ° Đ% tivnĐ% stimĐ° Đ° Đ% N~ Đμ imĐ° N~ u zĐ° cilj pĐ% vĐμÄ‡Đ° njĐμ upĐ% trĐμbĐμ mĐ% dĐμrnih mĐμtĐ% dĐ°
Đ° Đ% ntrĐ° cĐμpcijÑ~ Đμ.

Â

IzvĐ% r:

UrĐμdbĐ°

Đ% NĐ° ciĐ% nĐ° lnĐ% m prĐ% grĐ° mu Đ% Ä•uvĐ° njĐ° i unĐ° prĐμÄ' ÄjnjĐ° sĐμĐ° suĐ° lnĐ% g i rĐμprĐ% duĐ° tivnĐ% g
zdrĐ° vljĐ° grĐ° Ä' Đ° nĐ° RĐμpubliĐ° Đμ SrbiÑ~ Đμ (ä€žsl. glĐ° sniĐ° RSâ€•, br. 120/2017)

UÑ~ ĐμdinjĐμnĐμ

nĐ° ciÑ~ Đμ, ĐžđĐμljĐμnjĐμ zĐ° ĐμĐ° Đ% nĐ% msĐ° Đ° i sĐ% ciÑ~ Đ° lnĐ° pitĐ° njĐ°, ĐždsĐμĐ° stĐ° nĐ% vniÄj tvĐ°.
TrĐμndĐ% vi Đ° Đ% ntrĐ° cĐμptivnĐ% g Đ° Đ% riÅj Ä‡ĐμnjĐ° ÄjirĐ% m svĐμtĐ° 2015. NjuÑ~ Đ% rĐ°: UÑ~ ĐμdinjĐμnĐμ

нД°ciН~Дµ; 2015

Â

ViАјДµ
infД¾rmД°ciН~Д°:

www.who.int/reproductivehealth

www.your-life.com/wcd

Â

МДµtД¾dДµ Д°Д¾ntrД°cДµpcиН~e

Â

Izvor: www.batut.org.rs

Â

Â